

REFERAT Nærdemokrati, borgerinddragelse og frivillighed (§17, stk. 4) (2018-2019) d. 11-04-2019

Mødedato Torsdag d. 11. april 2019 kl. 16:00

Mødested Mødelokale 233, Ledelsessekretariatet

Mødedeltagere Peter Ole Sørensen, Carsten Olsen, Ann Busch, Marie Hansen, Klaus Lindegaard, Torben Nielsen, Signe Mantzius Jepsen, Lars Kleist, Helle Ancker Agergaard, Pia Westergaard, Ulrich Breuning, Søren Rasmussen, Lau Svendsen-Tune, Ole Hampenberg

Indholdsfortegnelse

En analyse af barrierer, drivkræfter og muligheder i den kommunale organisation.....	3
Anbefalinger til en ny nærdemokratimodel samt modelforslag.....	5

Punkt 1: En analyse af barrierer, drivkræfter og muligheder i den kommunale organisation

18/19244

Kompetenceudvalg

Kommunalbestyrelsen.

Lovgrundlag

Kommissorium for §17, stk. 4-udvalg for Nærdemokrati, Borgerinddragelse og Frivillighed.

Sagsfremstilling

November 2018 vedtog § 17 stk. 4 udvalget for Nærdemokrati, borgerinddragelse og frivillighed at igangsætte en række aktiviteter der skulle være med til at belyse mulige udviklingsområder for nærdemokrati, borgerinddragelse og frivillighed i Vordingborg Kommune. I denne kontekst udpegede udvalget seks overordnede emner der skulle afdækkes. Den interne organisation var et af de områder der blev prioriteret højest. Administrationen igangsatte derfor en intern undersøgelse af mulige barrierer og drivere for samskabelse og borgerinvolvering.

Undersøgelsen er udarbejdet af Center for borgerdialog på baggrund af 18 interviews samt en workshop med medarbejdere, ledere og direktion. Udgangspunktet for undersøgelsen har været at afdække interviewpersonernes oplevelser af arbejdet med involvering og samskabelse og med borgere og frivillige.

Rapporten formidler hovedresultater og anbefalinger fra en analyse af, hvilke barrierer, drivkræfter og udviklingsmuligheder medarbejdere og ledere oplever ift. at udvikle Vordingborg Kommunes rolle 'fra myndighed til partner'. Bevægelsen 'fra myndighed til partner' skal forstås som en ambition om at Kommunen møder borgere og andre interessenter som samarbejdspartnere og giver dem en rolle som medskabere af løsninger og velfærd.

Der er stor forskel på, hvordan ledere og medarbejdere i kommunens forskellige afdelinger taler om og arbejder med dette felt. Interviewpersonerne beskriver samskabende indsatser, som kan inddeles i tre typer, nemlig: 1. Samskabelse/samarbejde med mange parter, 2. kommunale medarbejdere møder borgere/virksomheder med et samskabende mindset og 3. samarbejde/koordinering med foreninger og frivillige. Alle tre typer skaber værdi bl.a. i form af større ejerskab, større tilfredshed, flere ressourcer i opgaveløsningen og bedre resultater.

Samskabelsesindsatserne i Vordingborg Kommune er i dag karakteriseret ved at foregå spredt og forholdsvis tilfældigt, idet de i ret høj grad båret af enkelte medarbejdere og ledere. Samarbejde på tværs af forvaltninger og med parter udenfor kommunen er i høj grad personafhængigt og bæres igennem af 'frontfigurer', der indtager en central rolle som kommunikatører, brobyggere og facilitatorer.

En udfordring er, at samskabende initiativer, der i høj grad drives af frontfigurer, kan komme til at mangle ledelsesmæssig og politisk opbakning og forankring. Analysen peger på, at ledelse er afgørende for at få samarbejde med eksterne parter til at lykkes. Desuden er der behov for et vedvarende strategisk fokus, en klar retning samt koordinering og fodslag i den øverste ledelse. Der efterlyses en stærkere strategisk forankring i organisationen både på det politiske niveau og i den øverste administrative ledelse. Analysen peger desuden på en række styringsmæssige forhold, der fungerer som barrierer både ift. at udvikle samarbejder på tværs i organisationen og med eksterne parter: Endelig peger analysen på organisatoriske og kulturelle barrierer, som også hænger sammen med styring og incitamentsstrukturer.

I anbefalingerne peger Center for Borgerdialog på, at samskabelse kan forstås som endnu et lag af styring, der kobles med de styringslogikker, der allerede eksisterer. Kommunen har traditionelt været en drifts-organisation, der skal præstere sikker drift og overholde budgetterne. Myndigheds- og effektivitets-logikken er stadig dominerende hos de fleste ledere og medarbejdere, mens samskabelses-logikken er ny og skal kobles til de 'gamle' logikker for at give værdi.

Samskabelse og samarbejde med eksterne interessenter er ikke svaret på alt, hvorfor en samskabende tilgang ikke kan og skal benyttes på alle områder. Det er klogt at vælge sine samskabelses-baner strategisk, hvorfor det anbefales at udpege en række 'øvebaner'. Samtidig er der behov for at understøtte en samskabende tilgang med et tydeligt strategisk fokus og en klar retning, der er forankret i både den øverste politiske og administrative ledelse samt bakke den op med ressourcer, kompetencer og styring

Der anbefales en indsats for at fremme 'klog samskabelse' i Vordingborg Kommune, der går på tre ben:

- Indsatser, der understøtter samskabelse – her og nu
- Udvikling af politisk ejerskab og en fælles strategisk retning og fokus gennem udpegning af 'øvebaner'
- Udvikling af fælles sprog, begreber og kompetencer til at arbejde med et samskabende mindset hos medarbejdere og ledere på tværs i Vordingborg Kommune

Indstilling

Administrationen indstiller,

at rapportens hovedresultater og anbefalinger godkendes.

Beslutning i Nærdemokrati, borgerinddragelse og frivillighed (§17, stk. 4) den 11-04-2019

Indstillingen tiltrådt med følgende kommentar:

Der er ønske om, at alle politiske udvalg udvælger nogle projekter/spillebaner at arbejde med i forhold til samskabelse.

Vedr. spillebaner gav §17 stk. 4-udvalget følgende forslag:

- Åben skole
- Styrkelse af bymidten - erhverv og handel
- Lystbådehavne
- Turisme
- Bosætning.

Bilag

Rapport-myndighed-til-partner-final-8.4.19

Punkt 2: Anbefalinger til en ny nærdemokratimodel samt modelforslag

18/19244

Kompetenceudvalg

Kommunalbestyrelsen.

Lovgrundlag

Kommissorium for §17, stk. 4-udvalg for Nærdemokrati, Borgerinddragelse og Frivillighed.

Sagsfremstilling

Af kommissoriet for §17, stk. 4-udvalg for Nærdemokrati, Borgerinddragelse og Frivillighed fremgår det at udvalget har til opgave at:

”[...] drøfte fremtidige formål med nærdemokrati og borgerinddragelse og i forlængelse heraf komme med forslag til udvikling og struktur – herunder forslag til udmøntning.”

Udvalget vedtog i november 2018 at igangsætte en række aktiviteter der skulle være med til at belyse mulige udviklingsområder for nærdemokratimodellen i Vordingborg Kommune. Forud for disse aktiviteter har udvalget selv været præsenteret for en række modeller fra blandt andet Silkeborg Kommune og Skanderborg Kommune. Der har således været afholdt tre temamøder i henholdsvis Stege, Præstø og Vordingborg med henblik på at drøfte emnet. Dertil har der været foretaget en spørgeskemaundersøgelse udsendt til 9193 borgere. Udvalget bidrog yderligere med input til anbefalinger ved udvalgs mødet d. 26 marts 2019.

Herudover indgår den interne undersøgelse fra Center for Borgerdialog som ligeledes som data.

På den baggrund er der udarbejdet en række anbefalinger til udvikling af nærdemokratimodellen. I bilag 1.1 ses et forslag til en ny nærdemokratimodel som tager sit udgangspunkt i anbefalinger som er beskrevet i denne sagsfremstilling.

Modellen er udarbejdet på baggrund af følgende anbefalinger:

1: Frie rammer for organiseringen af nærdemokratiske foreninger. Nærdemokratimodellen skal give disse typer af foreninger frie rammer for hvorledes de vælger at sammensætte og afgrænse deres organisering. Det skal være op til de enkelte nærdemokratiske foreninger selv at vurdere hvad der fungerer for dem lokalt. Dog bør det af hensyn til regler om tilskud og lokalefordeling være centeret omkring en foreningsstruktur.

1.1: De nuværende lokalråd nedlægges og kan eventuelt genetableres som nye foreninger jf. anbefaling 1. Disse nye foreninger kaldes lokalforum for ??? og skal dyrke rollen som netværksagenter der samler lokalområdets parter og fungerer som informationskanal og samarbejdspartner til kommunens administration og politikere. Dette betyder at fokus fjernes fra høringsberettiget og rådgiver til formidler og projektmanager.

2: Erstat de nuværende dialogmøder og administrativt stormøde med tematiske møder, hvor flere interessenter er samlet om at løse et problem sammen. Heri vil der være større fokus på at danne arbejdsfællesskaber, borger og kommunen imellem. Det vil sætte større fokus på de korte midlertidige emner og interessebaserede frivillige fællesskaber.

3: Større synlighed ift. nærdemokrati og bedre politisk forankring. Dette kan sikres ved at oprette et § 17 stk. 4 udvalgt for nærdemokrati og frivillighed.

Det betyder at Det frivillige Samråd nedlægges som vi kender det i dag. Rådet lægges sammen med det med nye Udvalg for Nærdemokrati og Frivillighed.

Udvalget for Nærdemokrati og Frivillighed består af op til 9 medlemmer, som er udpeget på følgende måde:

4 medlemmer udpeget blandt kommunalbestyrelsens medlemmer. Kommunalbestyrelsen udpeger formand og næstformand

5 eksterne medlemmer udpeget følgende:

- 1 medlem udpeget blandt lokalrådene i de tre købstæder.
- 1 medlem udpeget blandt lokalrådene i de øvrige landområder.
- 1 medlem udpeget af Folkeoplysningsrådet.
- 2 repræsentanter fra det frivillige område, der ikke i forvejen er repræsenteret via Folkeoplysningsrådet.

4: Vordingborg Kommune skal have en organisering der sikrer en rettidig håndtering og tilbagemelding på tekniske spørgsmål fra borgere og foreninger – eks. lokalrådene. Dette kan styrkes ved at etablere områdeansvarlige medarbejdere som indgang til forvaltningen for lokalrådenes tekniske spørgsmål. Områdekoordinatorerne bør være placeret tæt på det tekniske område for at sikre god koordinering og hurtige svar.

5: Klare spilleregler for hvordan kommune, politikere og lokalfora/foreninger skal samarbejde og indgå i dialog.

6: I tilskudsmodellen skal der være større fokus på at understøtte aktiviteter, der skaber fællesskab og styrker nærdemokratiet i lokalområderne. Dette kan gøres ved i højere grad at lave en aktivitetsbaseret tilskudsmodel.

7: Gøre ansøgningsprocessen for projekter lettere og frigive puljen således at alle borgere, der ønsker at udvikle deres lokalområder og styrke nærdemokratiet har mulighed for at søge. Medfinansieringskravet i LUP-puljen fjernes.

8: Udpege/ansætte en frivillighedskoordinator der sikre kobling, koordinering og retning på frivillighedsområdet på tværs af organisationen.

Følgende anbefalinger er grundlag for det udkast til nærdemokratimodellen som er vedhæftet som bilag.

I bilag 1 ses en opsummering af de hovedpunkter der udgør ændringsforslaget til en ny nærdemokratimodel.

Indstilling

Administrationen indstiller,

at anbefalingerne til ny nærdemokratimodel samt modelforslag godkendes.

Beslutning i Nærdemokrati, borgerinddragelse og frivillighed (§17, stk. 4) den 11-04-2019

Sagen drøftet. Beslutning/godkendelse udsat til næste møde.

Bilag

Udkast til ny nærdemokratimodel

Bilag 1 - Skema over ændringer til nærdemokratimodellen